

2^e Tussenrapportage 2024

Gemeente Enschede

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Stand van zaken 2024	3
2. Programma's.....	9
2.1 Vitaal en sociaal	9
2.2 Duurzaam wonen, leven en werken	15
2.3 Samenleving en bestuur	19
2.4 Financiën en organisatie	21
Bijlage 1 Beslispunten	Error! Bookmark not defined.
Bijlage 2 Technische wijzigingen.....	25
Vitaal en sociaal	26
Duurzaam wonen, leven, werken	27
Samenleving en bestuur	28
Financiën en organisatie	28
Bijlage 3 Instellingscriteria reserves arbeidsmarkt, WSW en onderwijs	31

1. Stand van zaken 2024

Inleiding

In de gemeentebegroting 2024-2027 zijn de beleidsplannen voor de periode tot en met 2027 gepresenteerd. In deze 2^e tussenrapportage wordt een update van de stand van zaken gegeven met peildatum 1 september 2024. Dit betreft het vervolg op de 1^e tussenrapportage met peildatum 1 april 2024. Conform de financiële verordening gaat deze tussenrapportage slechts in op de afwijkingen tussen budget en prognose van realisatie. In bijlagen is opgenomen:

- Bijlage 1 Samenvatting van alle beslispunten die we voorleggen aan de raad.
- Bijlage 2 Overzicht van administratief-technische begrotingswijzigingen.
- Bijlage 3 Instellingscriteria voor een drietal nieuw te vormen reserves arbeidsmarktfonds, infrastructuur WSW en onderwijsfonds

Wij stellen voor:

1. Akkoord te gaan met de technische begrotingswijzigingen zoals vermeld in bijlage 2

Verwacht resultaat 2024

Bij de zomernota hadden we nog een begroting 2024 die op een klein positief saldo sloot. Na verwerking van amendementen vanuit de raad en door nadelen uit het onderzoek reële prijzen bij Jeugd en WMO zouden we uiteindelijk de begroting 2024 beginnen met een saldo van 4,7 miljoen euro negatief. Destijds is bewust de afweging gemaakt daar niet op bij te sturen. Enerzijds omdat onze reservepositie robuust is en een negatief saldo over 2024 daarin op te vangen is. Anderzijds ook omdat ons structurele begrotingssaldo voor 2024 nog positief is. Het structurele begrotingssaldo laat alle incidentele baten en lasten buiten beschouwing en wordt als belangrijkste kengetal gebruikt door de provinciale toezichthouder.

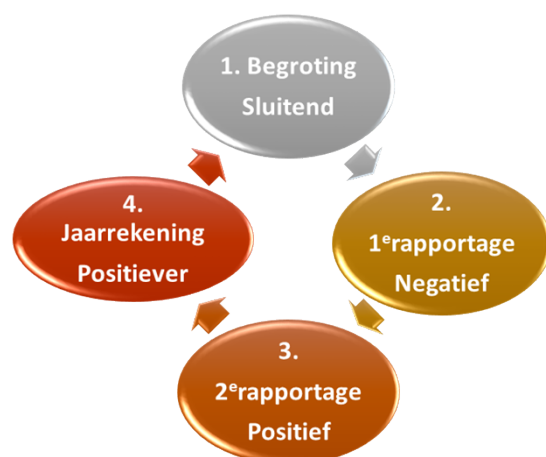
Bij de 1^e tussenrapportage was de prognose van het resultaat van de programma's ruim 2,6 miljoen euro negatief. De nu voorliggende 2^e prognose van de programma's bedraagt 12,4 miljoen negatief. De prognose van het jaarresultaat 2024 bedraagt 17,1 miljoen euro negatief. Dit bestaat uit het bovengenoemde saldo van -4,7 miljoen euro (al opgenomen in de begroting) en een verwacht programmaresultaat van -12,4 miljoen euro. Bij de 1^e tussenrapportage was het verwacht jaarresultaat 7,3 miljoen euro negatief. Deze verslechtering van het financiële beeld heeft met name te maken met de voorgenomen kredietbestemming van 6,6 miljoen euro op de opvang van ontheemden bij het programma Vitaal & Sociaal. Vanaf de 1^e tussenrapportage is besloten voortaan de effecten van circulaire op het boekjaar niet meer via de jaarrekening maar in plaats daarvan direct gedurende het jaar te verwerken als mutatie op de algemene reserve. Dit betrof +12,2 miljoen euro tot en met de meicirculaire die al toegevoegd werd aan de algemene reserve. Daaraan kunnen we nu + 3,9 miljoen euro extra toevoegen voor de septembercirculaire (cumulatief is dan bijna 16,2 miljoen euro aan de algemene reserve toegevoegd in 2024). Als het verwachte resultaat 2024 eind van het jaar ook verwerkt wordt met de algemene reserve is deze reserve per saldo gemuteerd met bijna – 0,9 miljoen euro.

Programma (x 1.000 euro)	Resultaat 1e TR 2024	Resultaat 2e TR 2024
Saldo begroting 2024	-4.700	-4.700
<i>Programmaresultaat:</i>		
Samenleving en bestuur	-555	-1.185
Duurzaam wonen, leven, werken	-3.916	-4.534
Vitaal en sociaal	-291	-7.993
Financiën en organisatie	+2.122	1.344
Verwacht resultaat programma's	-2.640	-12.368
Verwachte resultaat 2024	-7.340	-17.068
Effect circulaire voor 2024 op Algemene Reserve	+12.239	+16.179
Verwachte mutatie algemene reserve over 2024	+4.899	-889

Wij stellen voor om op dit moment niet bij te sturen op het lopende jaar. Na verwerking van de storting in de algemene reserve bij de 1^e tussenrapportage 2024 staat de weerstandratio eind 2024 op 2,07. Gegeven bovenstaande verwachte resultaat 2024 en verwachte mutatie in de algemene reserve blijven de reserves op voldoende niveau om risico's op te kunnen vangen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat er in het meerjarenbeeld forse financiële uitdagingen zitten en daar bij de zomernota 2025 bekeken wordt op welke wijze bij te sturen. We zien vanaf dit jaar wel al een financiële trendbreuk:

Financiële trend

Zagen we afgelopen jaren de volgende financiële trend in de planning & control cyclus:

Deze trend van begroting via tussenrapportages naar de jaarrekening verliep dan van een sluitende begroting, waarbij de 1^e tussenrapportage een negatief financieel beeld toonde, bij de 2^e rapportage verbeterde dat beeld en bij de jaarrekening werd dat beeld positiever.

Dit beeld zien we vanaf 2024 kantelen: de begroting startte met een negatief saldo, weliswaar positief bijgesteld in de 1^e rapportage maar per saldo is de verwachte mutatie met de algemene reserve nu, bij deze 2^e rapportage, licht negatief

Van de geprognosticeerde voordelen bij de programma's zal ook een deel via bestemmingsvoorstellen doorgeschoven worden naar 2025. Deze financiële trendbreuk wordt naar verwachting vanaf volgend jaar scherper. Bij de zomernota 2024 zijn namelijk diverse budgetten structureel vanaf 2025 voor zo'n 20 miljoen euro neerwaarts aangepast. Het risicoprofiel is daarop vanaf volgend jaar verhoogd (al vooraf aan ravijnjaar 2026).

Grootste financiële afwijkingen

Om de raad snel inzicht te geven is hieronder een tabel opgenomen met de grootste afwijkingen zowel positief als negatief (x 1.000 euro). Daarbij is een beknopte duiding gegeven. Voor meer duiding wordt verwezen naar de programmaverantwoording in de volgende hoofdstukken.

Plussen 1 ^e TR	Plussen 2 ^e TR	Product	Voornaamste verklaringen
2.805	4.261	Ondersteuning centrumtaken WMO	hogere rijksuitkering voor beschermd wonen, lagere verwachting aanvragen innovatiebudget en minder woonplekken.
1.960	3.378	Sport en gezondheid	Hoger voordeel door bijstelling prognose preventiebudget, afrekening ijsbaan en minder nadeel Samen Twente.
1.750	1.750	Rente en treasury	Hogere creditrente op schatkistbankieren en dividendopbrengsten
5.684	1.742	Inkomensondersteuning	Lager voordeel vooral door verschuiving vrijval energietoeslag naar 2025 (die eerder was voorzien in 2024).
819	1.659	Sociale werkvoorziening en nieuw beschut	Het hogere resultaat is hoofdzakelijk toe te schrijven aan lagere loonkosten als gevolg van hoger verloop en Cao-afspraken
1.364	886	Algemene bijstand levensonderhoud	Het positieve resultaat is verslechterd door toename bijstandsaantallen en minder vraag naar advisering ROZ.
600	600	Algemene belastingen	Hogere inkomsten OZB-niet woningen en precarioheffing
118	547	Onderwijs	Lagere kosten toezicht, handhaving Kinderopvang en lastenverschuiving v. Kansengelijkheid nr. NPO-middelen.
200	534	Algemene maatsch. voorzieningen	Lagere uitgaven welzijn, wijkwijzers en integratie
339	339	Regionale dienstverlening	Teruggave Vennootschapsbelasting, meer huuropbrengsten
400	317	Vastgoedbedrijf	Voordeel voorgaande jaren afgestoten maatschappelijk vastgoed
145	200	College van B&W	Voordeel wachtgeld oud-wethouders
-50	147	Verkeersinfrastructuur en beleid	Voordeel verlaging omslagrente, nadeel niet ingevulde taakstelling parkeeropbrengsten FC Twente.
117	132	Schuldhulpverlening	Afwikkeling bestaanskostenvergoeding SON 2023
100	125	Dienstverlening aan ondernemers	Niet ingevulde vacatureruimte
0	115	Regionale samenwerking	Beperkttere frictiekosten vorige jaren ingezette transitie Regio Twente dan verwacht.
6.600	0	Opvang ontheemden	Lage huisvestingslasten Noordmolen. Voordeel als voorstel in te zetten voor woningen.

Minnen 1 ^e TR	Minnen 2 ^e TR	Product	Toelichting
-12.700	-13.600	Jeugdhulp	Door hogere bijdragen algemene/collectieve voorzieningen, nadeel verplichtingen 2023 en hogere beschikbaarheidsbijdragen crisis-plaatsen Twente.
-3.500	-3.500	Stelpost onder uitputting V&S	Gezien de prognose voor het programma kan deze stelpost naar verwachting niet worden ingevuld.
-3.300	-3.100	Ondersteuning lokaal (WMO)	Lagere uitgaven op verplichtingen 2023, stopzetting activiteiten voorziening Estinea/Sparta.
-1.749	-1.749	Cultuur, evenementen en citymarketing	Afwikkeling Huiskamer Stad, bijdrage culturele instellingen loon prijsontwikkeling
-1.383	-1.383	Versterken economische structuur	Tekort Twente Airport, extra kosten actieplan binnenstad, beschoeiing recreatieparken, skatepark, MBS, Novel T/Kennispark/Recreatieschap
-738	-1.118	Bedrijfsvoering	Extra inzet inwerken nieuw personeel, inhuur wegens ziekte
0	-1.000	Stadsdeelgewijs werken	Nadeel door ernstige schade veroorzaakt door extreme regenval en overstromingen op 21 juli in Pathmos en Stadsveld
-650	-750	Locatieontwikkeling	Versnelling en hogere personeelsinzet Centrumkwadraat en SHE
-122	-700	Ondersteuning wijkteams	Nadeliger door uitbetaling bijdrage aan Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD) loon prijsontwikkeling
-428	-678	Beheer en onderhoud openbare ruimte	Meerkosten openbare verlichting, toename schadegevallen, stijgende prijzen en lonen civiele (groot) onderhoudsprojecten
-169	-379	Interne dienstverlening	Hogere kosten door naheffing Werkkostenregeling 2023 (belastingdienst) hogere uitgaven koffie, catering.
-350	-350	Verkiezingen	Budget organisatie Europese verkiezingen niet toereikend
-336	-232	Arbeidsmarktparticipatie	Lager nadeel doordat een bestemmingsvoorstel 2023 voor de helft besteed wordt.
-130	-130	Stedelijke ontwikkeling	Doorloop omgevingsvisie en omgevingseffect rapport in 2024
374	-116	Bestemmen/vergunnen/toezicht/handhaving	Omgevingswet: minder taken uit leges te dekken, meerkosten ruimtelijke plannen (langdurige ziekte), tekort Omgevingsdienst Twente. Voordeel handhaving (jonge bezetting).
0	-115	Algemene inkomsten	Incidenteel tekort personeelsbudget door vervanging vanwege langdurige ziekte.
-200	-100	Openbare orde en veiligheid	Lagere loonkosten, scherper sturen op de materiële budgetten.

Omslagrente

Ondertussen is duidelijk dat de omslagrente over 2024 nog lager wordt dan de verwachte 0,6% die in de 1^e tussenrapportage is gemeld. Er is een omslagrente van 1,5% begroot. De definitieve verrekening van de lagere omslagrente volgt in de Gemeenterekening 2024 omdat dan de omslagrente is vastgesteld. De lagere omslagrente heeft tot gevolg dat de rentebaten bij rente & treasury dalen doordat er minder rente vanuit de kapitaallasten wordt voldaan. Daarentegen ontstaan bij de programma's voordelen omdat hun kapitaallasten lager uitvallen.

Resultaat Septembercirculaire 2024

De doorrekening van de septembercirculaire 2024 levert het volgende resultaat op:

Omschrijving (x 1.000 euro)	2024
Stand gemeentefonds septembercirculaire 2024	498.638
Stand gemeentefonds meicirculaire 2024	494.578
Bruto mutatie	4.060
Taakmutaties septembercirculaire 2024	-775
Correctie vorige circulaire	-145
Nabetaling vorige jaren	801
Resultaat septembercirculaire 2024	3.940

Het positieve resultaat is de resultante van:

- De afrekening van het voorschot van de ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds. Voor 2024 verwacht het rijk dat de gemeenten minder zullen afrekenen en er ruimte overblijft onder het plafond dat is ingesteld voor het BTW-compensatiefonds.
- De aanpassing in de hoeveelheden maatstaven zorgt voor een nadeel. Hierbij valt vooral de wijziging van de WOZ-waarden op. De WOZ-waarden zijn gestegen ten opzichte van de vorige circulaire en zorgen voor een grotere korting binnen het gemeentefonds omdat de rekentarieven niet zijn aangepast. Deze korting binnen het gemeentefonds is bedoeld om de capaciteit van de gemeenten om eigen inkomsten te verwerven, te vereffenen. Dus hoe hoger de WOZ-waarde in een gemeente, hoe hoger de capaciteit is van een gemeente om eigen inkomsten via de OZB te genereren.
- Een nadeel vanwege de correctie uit vorige circulaire die samenhangt met de korting voor de bijdrage voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening uit de meicirculaire 2024. Hierbij is verondersteld dat er budget in het verleden beschikbaar was gesteld waarvan nu een deel komt te vervallen. Uit navraag bleek echter dat het gaat om een algemene korting op het gemeentefonds en daarmee dus een nadeel is voor de gemeente in 2024.
- Een voordeel uit nabetalingen uit vorige jaren doordat een aantal maatstaven en/of verrekening nog zijn gewijzigd.

Wij stellen voor:

2. Om het effect van deze septembercirculaire op het lopende begrotingsjaar 2024 te verwerken en daarbij het resultaat te verrekenen met de algemene reserve.

Dit besluit leidt voor 2024 tot de verrekening met de algemene reserve van 3,94 miljoen euro (accres septembercirculaire, zie hierboven)

Het positieve resultaat is de resultante van:

- De afrekening van het voorschot van de ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds. Voor 2024 verwacht het rijk dat de gemeenten minder zullen afrekenen en er ruimte overblijft onder het plafond dat is ingesteld voor het BTW-compensatiefonds.
- De aanpassing in de hoeveelheden maatstaven zorgt voor een nadeel. Hierbij valt vooral de wijziging van de WOZ-waarden op. De WOZ-waarden zijn gestegen ten opzichte van de vorige circulaire en zorgen voor een grotere korting binnen het gemeentefonds omdat de rekentarieven niet zijn aangepast. Deze korting binnen het gemeentefonds is bedoeld om de capaciteit van de gemeenten om eigen inkomsten te verwerven, te vereffenen. Dus hoe hoger de WOZ-waarde in een gemeente, hoe hoger de capaciteit is van een gemeente om eigen inkomsten via de OZB te genereren.
- Een nadeel vanwege de correctie uit vorige circulaire die samenhangt met de korting voor de bijdrage voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening uit de meicirculaire 2024. Hierbij is verondersteld dat er budget in het verleden beschikbaar was gesteld waarvan nu een deel komt te vervallen. Uit navraag bleek echter dat het gaat om een algemene korting op het gemeentefonds en daarmee dus een nadeel is voor de gemeente in 2024.
- Een voordeel uit nabetalings uit vorige jaren doordat een aantal maatstaven en/of verrekening nog zijn gewijzigd.

Het positieve resultaat voor 2024 is verwerkt in de 2^e Tussenrapportage 2024. Hierbij is een besispunt opgenomen waarbij het resultaat voor deze circulaire wordt verrekend met de algemene reserve.

Stand van zaken openstaande bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de openstaande bezuinigingen opgenomen. Voor de stelpost Sociaal Domein geldt dat er geen specifieke maatregelen voor zijn benoemd, maar deze ingevuld wordt als er zich een voordeel op sociaal domein voordoet. Voor 2024 wordt op dit moment voorzien dat dit niet het geval is. De taakstelling versnelling clustering sportvelden is ingevuld en zal niet leiden tot een budgetoverschrijding. De taakstelling betaald parkeren FC Twente wordt naar verwachting niet ingevuld. Dit is meegenomen in de prognoses bij de programma's.

Onderwerp (x1.000 euro)	Omvang 2024
Versnelling clustering sportvelden	117
Betaald parkeren FC Twente	50
Stelpost Sociaal Domein	3.500

Leeswijzer

Kolom '1e Tussenrapportage' bevat het verwachte resultaat zoals gerapporteerd in de Tussenrapportage met als peildatum 1 april 2024. De kolom '2e Tussenrapportage' bevat het verwachte resultaat 2024, geactualiseerd op 1 september 2024. Deze rapportage is een afwijkingen rapportage: alleen de mutaties t.o.v. de 1e tussenrapportage worden toegelicht. In deze paragraaf geven we een toelichting op hoofdlijnen. Per programma wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste afwijkingen op de begroting. Een uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragrafen 2.1 t/m 2.4.

2.1. Vitaal en sociaal

Financiële voortgang

Doelstelling en producten Afwijking (x1.000 euro)	1e TR	2e TR 1/9	status
01. We werken aan bestaanszekerheid			
Algemene bijstand levensonderhoud 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 1,3 miljoen euro. Dit bestaat uit meerdere voor- en nadelen: voordeel BUIG en loonkostensubsidie (1,4 miljoen euro), tekort Sociale Recherche Twente (- 8.000 euro), nadeel op de BBZ (-94.000 euro), hogere apparaatskosten (-16.000 euro) en een verwacht voordeel door een hogere compensatie in het kader van de Toeslagenaffaire (+42.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 886.000 euro. Dit is een verslechtering van 478.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt veroorzaakt door toename bijstandsaantallen en minder vraag naar advisering ROZ.	1.364	886	★
Arbeidsmarktparticipatie 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een negatief resultaat van 336.000 euro. Dit bestaat uit meerdere voor- en nadelen. Nadeel jobcoaching (-26.000 euro), hogere kosten individuele studietoelage (-130.000 euro), hogere personele doorbelasting personeel vanuit sociaal domein (-231.000 euro), hogere kosten onderhoud Enschede (-25.000 euro). Voordeel binnen initiatieven door wegvallen claim Performance Factory (+100.000 euro) en voordeel OpMaat-beurs (+56.000 euro) door lagere kosten. Daarnaast wordt bij Inburgering een negatief resultaat van 80.000 euro verwacht. Dit bestaat uit extra inzet van 2 fte ten behoeve van de Z-route. 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een negatief resultaat van 232.000 euro. Dit is een verbetering van 104.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt veroorzaakt door hogere lasten individuele studietoelage (159.000 euro) en door een bestemmingsvoorstel (525.000 euro) waarvan we verwachten 50% te kunnen besteden.	-336	-232	▼
Inkomensondersteuning 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 5,7 miljoen euro. Dit bestaat uit voordelen op de bijzondere bijstand (+1,1 miljoen euro) en de energietoelage (+3,8 miljoen euro). Ten aanzien van het verwachte voordeel bij de energietoelage wordt overwogen dit voordeel in te zetten voor de dekking van het middelenkader in de Zomernota 2024 en mee te nemen naar 2025. Nadat uw raad daarover in de Zomernota 2024 heeft besloten, zal de uitwerking hiervan vervolgens worden meegenomen in de prognose van de 2e tussenrapportage over 2024. Daarnaast is er een voordeel op de Collectieve Ziektekostenverzekering Menzis (+181.000 euro). Verder zijn er bij Inkomensvoorzieningen voordelen in verband met teruggevorderde subsidies 2023 (+334.000 euro), minder	5.684	1.742	★

aangevraagde subsidies 2024 (+119.000 euro), minder aanvragen Sociaal Maatschappelijke Participatie (+110.000 euro) en overige Inkomensvoorzieningen (+65.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 1,7 miljoen euro. Dit is een verslechtering van 3,9 miljoen euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt met name veroorzaakt door een verschuiving van de vrijval energietoeslag naar 2025 die eerder was voorzien in 2024 (3,4 miljoen euro). Daarnaast wordt dit veroorzaakt door een toename van de kosten bijzondere bijstand voor de huisvesting van statushouders (300.000 euro) en door een verhoging van de subsidie 2024 aan de Stichting Leergeld (105.000 euro).			
Ondersteuning centrumtaken (WMO) 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 2,8 miljoen euro. Dit is opgebouwd uit lagere uitgaven op het subsidiebudget voor woonvoorzieningen beschermd wonen dan het beschikbare rijksbudget in de begroting (+2,8 miljoen euro, aandeel Enschede). Daarnaast een voorlopig nadeel bij de uitgaven voor Bed bad en brood (-20.000 euro). We verwachten nog wel een bijdrage van het Rijk. 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 4,2 miljoen euro. Dit is een verbetering van 1,4 miljoen euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere rijksuitkering voor beschermd wonen, lagere verwachting aanvragen innovatiebudget en minder woonplekken.	2.805	4.261	★
Opvang Ontheemden 1e Tussenrapportage: Per saldo is er een voordeel op de kosten van 6,6 miljoen euro op basis van de huidige bezetting van de opvangplekken. De belangrijkste verklaring hiervoor zijn de lage huisvestingslasten van de Noordmolen. De taakstelling voor de opvang van Oekraïners is dit jaar verhoogd met 420 plekken en deze taakstelling gaat verder opgehoogd worden naar een totaal van circa 1200 plekken (nu +/-580). Om hier aan te kunnen voldoen moeten er mogelijk extra (tijdelijke, modulaire) woningen worden gebouwd – waarvoor de gemeente zal moeten cofinancieren. Het college is voornemens deze 6,6 miljoen euro in te zetten als dekking voor deze woningen. Een voorstel hiertoe zal na de zomer aan de raad worden voorgelegd. 2e Tussenrapportage:. Verwacht wordt een positief resultaat van 6,5 miljoen euro op basis van de huidige bezetting van de opvangplekken. Hierbij is rekening gehouden met extra kosten van vervoersbewegingen van nieuwkomers naar verschillende taalonderwijslocaties (400.000 euro). De belangrijkste verklaring voor het positieve resultaat zijn de lage huisvestingslasten van de Noordmolen. De taakstelling voor de opvang van Oekraïners is dit jaar verhoogd met 420 plekken en deze gaat verder opgehoogd worden naar een totaal van circa 1200 plekken (nu +/-580). Het college is voornemens de woningvoorraad in Enschede uit te breiden en deze tijdelijk ten dele in te zetten voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Door een koppeling te maken tussen de ambities om (op termijn) meer woningen toe te voegen aan de Enschede woningvoorraad en de behoefte aan opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen verbinden we twee vraagstukken met elkaar. Het college heeft hiertoe een voorstel gedaan.	6.600	0	●
Schuldhelpverlening 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 117.000 euro. Dit is opgebouwd uit:	117	132	★

- afwikkeling bestaanskostenvergoeding SON over 2023 (+106.000 euro); - meer dienstverlening SON in 2024 (-9.000 euro); - meer schuldhelpverlening via ROZ (-48.000 euro); - overige posten schuldhelpverlening (+68.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 132.000 euro. Dit is een verbetering van 15.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt veroorzaakt door minder uitgaven op onderdelen van Rondkomen met je Inkomen.			
Sociale Werkvoorziening en Nieuw Beschut 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 819.000 euro. Dit resultaat komt grotendeels uit extra middelen die we bij de meicirculaire hebben ontvangen voor looncompensatie (575.000 euro) en een hogere omzet dan begroot (244.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van €1,7 miljoen euro. Dit is een verbetering van €840.000 ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Het opgehoogde resultaat is hoofdzakelijk toe te schrijven aan lagere loonkosten als gevolg van een grote personeelsafname sw dan voorzien (€300.00) en CAO-afspraken (€490.000). Daarnaast overige verschillen (€50.000).	819	1.659	★
Subtotaal	17.053	8.448	
02. We maken gezond leven makkelijker			
Algemene Maatschappelijke Voorzieningen 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 200.000 euro. Dit is opgebouwd uit: -minder uitgaven subsidies vrijwilligerswerk (+112.000 euro); -lagere uitgaven op het werkbudget mantelzorg (+94.000 euro); -hogere uitgaven voor bemoeizorg (-60.000 euro); -minder uitgaven aan subsidies voor Vluchtelingenwerk en Artikel 1 Overijssel (+39.000 euro); -overige posten (+15.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 534.000 euro. Dit is een verbetering van 334.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven bij welzijn, de wijkwijzers en integratie.	200	534	★
Sport en Gezondheid 1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een voordeel van 2,0 miljoen euro. Dit is opgebouwd uit: -minder uitgaven op de intensiveringsbudget preventie (+2,1 miljoen euro); -hogere verwachte bijdrage aan Samen Twente (-472.000 euro); -lagere uitgaven aan volgelgriep (+50.000 euro); -lagere uitgaven bij sport als gevolg van incidentele ruimte op het budget voor loon – en prijscompensatie. Budget zal in 2025 worden ingezet voor nieuw zwembad en Sportaal (+197.000 euro); -lagere uitgaven als gevolg van vrijval van het budget voor de zwembadvisie. Inzet hiervan vindt plaats vanaf 2025 (+100.000 euro); -overige posten (+25.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 3,4 miljoen euro. Dit is een verbetering van 1,4 miljoen euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt met name veroorzaakt door een bijstelling van de prognose van het preventiebudget, de afrekening van de ijsbaan over het seizoen 2023/2024 en een positieve bijstelling van het nadeel bij Samen Twente.	1.960	3.378	★

Subtotaal		2.160	3.912	
03. We vergroten de kansengelijkheid				
Jeugdhulp		-12.700	-13.600	▼
1e Tussenrapportage: Het tekort op Jeugdhulp bestaat uit een aantal effecten: - de niet gedekte tariefstijgingen in 2024 (3,0 miljoen euro); - de extra uitgaven voor kleinschalige woonvoorzieningen en beschikbaarheidsfinanciering (800.000 euro); - lagere Rijksmiddelen dan vooraf begroot (1,5 miljoen euro); - extra uitgaven voor investeringen vanuit de strategie duurzame Jeugd (500.000 euro); - de autonome zorggroei, enerzijds op volume en anderzijds door een toename van de zorgintensiteit (6,9 miljoen euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een negatief resultaat van 13,6 miljoen euro. Het resultaat van het product Jeugdhulp verslechtert met 900.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Deze verslechtering ontstaat door hogere kosten van bijdragen aan algemene/collectieve voorzieningen (die vooralsnog niet gecompenseerd wordt door afnemende zorginzet op ingezette zorg bij zorgaanbieders), een nadeel op de opgenomen verplichtingen uit 2023 en een verhoging van een beschikbaarheidsbijdragen voor het instandhouden van het aantal crisisplaatsen in Twente.				
Ondersteuning lokaal (WMO)		-3.300	-3.100	▼
1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een nadelig resultaat van 3,3 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door een nadelig resultaat voor WMO Begeleiding (-1,4 miljoen euro), Hulpmiddelen & diensten (-1,4 miljoen euro) en Huishoudelijke Ondersteuning (-100.000 euro); dit is onder andere het gevolg van niet gedekte tariefstijgingen in 2024, en volumestijging (met name HO en Hulpmiddelen). Aanvullend wordt een nadeel verwacht op personele inzet (-400.000 euro) en een voordelig effect van het onderzoek van de reële prijs. 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een negatief resultaat van 3,1 miljoen euro. Het financieel resultaat van het product Ondersteuning lokaal (WMO) verbetert met circa 200.000 euro ten opzichte van de 1ste tussenrapportage. Dit wordt veroorzaakt door een voordelig effect van 100.000 euro als gevolg van vrijval verplichtingen jaarrekening 2023. Daarnaast is er een voordelig effect van circa 100.000 euro als gevolg van het stopzetten van de activiteiten gerelateerd aan de voorliggende voorziening Estinea/Sparta.				
Ondersteuning wijkteams		-122	-700	▼
1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een nadelig resultaat van 122.000 euro. Dit wordt met name veroorzaakt door extra kosten voor Jeugd en Wmo advisering (-85.000 euro) en kosten voor de trajecten strategie duurzame Jeugd en Wmo (-60.000 euro). Daarnaast verwachten we hogere kosten voor extra activiteiten van Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT), inclusief een niet gerealiseerde taakstelling (-120.000 euro). Verder hebben we een onderbesteding op diverse subsidies waarbij minder is aangevraagd dan begroot (+60.000 euro) en een onderbesteding op overige budgetten (+83.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een negatief resultaat van 700.000 euro. Het financieel resultaat van Ondersteuning Wijkteams verslechtert met 578.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door de uitbetaling van de eenmalige transitievergoeding aan de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD) conform het raadsbesluit van 10 juni 2024 (-500.000 euro). Daarnaast is er een stijging in de personele kosten met een nadelig effect van 90.000 euro. Verder zijn er in overige budgetten voordelige effecten van 12.000 euro.				

Onderwijs	118	547	★
1e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 118.000 euro. Dit bestaat uit: - onderwijsachterstandenbeleid (+19.000 euro); - Nationaal Programma Onderwijs (+2.000 euro); - Peuterspeelzaalwerk (+102.000 euro); - Kinderopvang (SMI) (-293.000 euro); - Toezicht en handhaving Kinderopvang (-21.000 euro); - Combi-functionarissen (+254.000 euro); - Overige budgetten (+11.000 euro); - Leerlingenvervoer (+27.000 euro); - Leerplicht RMC/VSV (+17.000 euro). 2e Tussenrapportage: Verwacht wordt een positief resultaat van 547.000 euro. Dit is een verbetering van 429.000 euro ten opzichte van de 1e tussenrapportage. Dit wordt met name veroorzaakt door voordelige bijstelling van de prognose van de kosten van het toezicht en handhaving Kinderopvang en door een verschuiving van lasten van het budget Kansengelijkheid naar NPO-middelen.			
<i>Subtotaal</i>	-	-	
	16.004	16.853	
Totaal	3.209	-	4.493
	1e TR	2e TR 1/9	status
Stelpost onderuitputting Vitaal en sociaal	▼ - 3.500	▼ - 3.500	
1e Tussenrapportage: Gezien de (in absolute zin) positieve gemeenterekening resultaten van de afgelopen jaren in het sociaal domein en de wens van het college om offensiever te begroten is een stelpost van 3,5 miljoen euro in de begroting 2022 opgenomen. Deze 3,5 miljoen euro is op een stelpost onderuitputting meegenomen in het begrotingsprogramma Vitaal & Sociaal. Concreet betekent dit dat we de komende jaren anticiperen op onderuitputting op de budgetten in het begrotingsprogramma Vitaal & Sociaal. We kunnen deze onderuitputting op voorhand niet toewijzen aan concrete producten in de gemeentebegroting. Daarvoor zijn de uitkomsten in de gemeenterekeningen op de diverse producten te grillig. Op basis van de huidige prognoses van het begrotingsprogramma Vitaal en Sociaal is het de verwachting dat de stelpost voor 2024 voor een belangrijk deel van invulling kan worden voorzien. 2e Tussenrapportage:			
Totaal - Vitaal en sociaal	-291	-7.993	

Legenda: ▼ = tegenvaller; ■ = risico; ● = conform begroting; ★ = meevaller; ○ = neutrale wijziging

Beslispunten

Wij stellen voor:

3. Een bedrag van 71.000 euro te storten in de Reserve Noodfonds gezien de onzekerheid van de kosten die nog kunnen komen zoals uitvoeringskosten en kosten van mogelijk oninbare leningen.

Toelichting

Medio december 2023 is op verzoek van de gemeenteraad vanuit het Noodfonds aan het Fonds Bijzondere Noden Enschede (FBNE) een subsidie van 100.000 euro toegekend voor het verlenen van noodhulp aan inwoners van Enschede die de jaarafrekening voor gas, water en elektra (GWE) niet konden betalen. Deze subsidie was aan FBNE toegekend voor aanvragen ingediend in de periode van 9 oktober 2023 tot en met 1 mei 2024. Eind mei bleek dat er voor 29.000 euro aan noodhulp is verleend aan inwoners. Het niet gebruikte deel van de toegekende subsidie is teruggestort door FBNE. Wij stellen voor om dit bedrag van 71.000 euro (weer) toe te voegen aan de Reserve Noodfonds. Deze storting vraagt een besluit van de Gemeenteraad. (BP-VS-01).

Wij stellen voor:

4. Om in te stemmen met het instellen van de bestemmingsreserves met egalisatiemotief 'Regionaal Arbeidsmarktfonds' en 'Regionaal Onderwijsfonds'. Dit is een actie vanuit de Gemeenterekening 2023 (zie bijlage 3);
5. De 4,9 miljoen euro aan middelen die vanuit 2023 meegenomen zijn naar 2024 (zie raadsvoorstel 31 mei 2024 Corsanr 2400014232) te storten in de reserve Regionaal arbeidsmarktfonds;
6. Om in te stemmen met het principe dat de middelen, die de gemeente Enschede als centrumgemeente heeft ontvangen voor regionaal arbeidsmarktbeleid en regionaal onderwijsbeleid worden gestort in deze reserves. Dekking van de lasten van de centrumtaken vindt plaats door middel van een onttrekking uit deze reserves.

Toelichting:

Dit voorstel is een actie vanuit de jaarrekening 2023. In de jaarrekening zijn 4,9 miljoen euro aan middelen die Enschede als centrumgemeente heeft ontvangen voor regionale taken, vanuit 2023 meegenomen naar 2024. In 2024 wordt de governance verder uitgewerkt. Onderdeel van deze uitwerking is de vorming van een nieuwe reserve, waarin regionale middelen worden gestort, zodat ze voor meerdere jaren beschikbaar blijven. Bij ministeriële regeling is per arbeidsmarktregio een centrumgemeente vastgesteld. Die belast is met de regie op de regionale samenwerking en het beheer voor de daarvoor beschikbaar gestelde middelen (artikel 2.4, lid 2, Besluit Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen). In deze rol ontvangt de gemeente Enschede middelen die niet alleen bedoeld zijn voor Enschede, maar ook voor andere regiogemeenten, UWV, ROC en andere partners. Daarnaast is Enschede als contactgemeente, namens de regionale gemeenten, verantwoordelijk voor de uitvoering en beheer van Onderwijsmiddelen. Het is daarom van belang dat de gemeente Enschede als centrumgemeente deze middelen beschikbaar houdt voor het regionaal arbeidsbeleid en als ook het regionaal onderwijsbeleid.

Met deze middelen worden de regionale taken, zoals het Regionale actieplan, Twents Fonds voor Vakmanschap en Twentse Belofte uitgevoerd. Besluitvorming en afstemming over de uitgaven wordt gedaan in de regio met de diverse partners gekoppeld aan de strategische arbeidsmarktagenda. De instellingscriteria voor deze twee reserves vindt u in in bijlage 3

Wij stellen voor:

7. De investering in de uitbreiding van de Enschedese woningvoorraad (tijdelijk deels te gebruiken voor de opvang van Oekraïense ontheemden) te bekostigen vanuit het verwachte resultaat van het product Opvang Ontheemden van 6,5 miljoen euro over 2024 en deze te storten in de Reserve Grondbedrijf en de bijbehorende begrotingswijziging te verwerken in de gemeentebegroting;

Toelichting:

Bij de behandeling van de Zomernota en de eerste tussenrapportage heeft het college al het voornemen geuit om SPUK-middelen t.b.v. de Oekraïne opvang in te zetten als investering voor de uitbreiding van het aantal woningen in Enschede – die eerst worden ingezet als opvangplekken. Hiermee breiden we onze strategische woningvoorraad gefaseerd uit en gebruiken we deze deels tijdelijk om te voldoen aan de vraag van het Rijk en de provincie om op korte termijn invulling te geven aan het realiseren van extra opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen - naar een totaal van circa 1200 opvangplekken.

Wij stellen voor:

8. Om in te stemmen met het instellen van een bestemmingsreserve met egalisatiemotief 'infrastructuur SW' (zie bijlage 3)
9. Om in te stemmen met de dotatie van €880.000 aan de reserve Infrastructuur SW en de begroting conform te wijzigen. Deze incidentele middelen zijn hiervoor ontvangen bij de meicirculaire 2024.

Toelichting

In de meicirculaire 2024 is eenmalig €880.000 ontvangen om in te zetten bij de toekomstige uitdagingen rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. In de bestaande bekostiging worden sociaal ontwikkelbedrijven onvoldoende gecompenseerd voor vaste bedrijfsvoeringskosten die het gevolg zijn van de toenemende nieuwe doelgroep vanuit de Participatiewet.

Om te kunnen anticiperen op deze ontwikkelingen wordt er momenteel gewerkt aan een strategische nota op de toekomst van het sociaal ontwikkelbedrijf van Enschede. De nota wordt voorzien van een gedegen financieel toekomstperspectief. De gekozen lijn in de nota vormt vervolgens het kader voor de besteding van de reserve 'infrastructuur SW'. In de 1^e helft van 2025 wordt de nota gedeeld met de Raad.

De instellingscriteria voor deze reserve vindt u in bijlage 3

2.2. Duurzaam wonen, leven en werken

Financiële voortgang

Doelstelling en producten Afwijking (x1.000 euro)	1e TR	2e TR	status
01. Enschede is klimaatneutraal			
Duurzaamheid	0	0	
1e Tussenrapportage:			
2e Tussenrapportage:			
<i>Subtotaal</i>	0	0	
02. Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht			
03. Enschede is groen en biodivers			
04. Enschede is circulair			
05. Enschede heeft veel baankansen			
Dienstverlening aan ondernemers	100	125	

1e Tussenrapportage: Voordeel is ontstaan door niet ingevulde vacatureruimte. 2e Tussenrapportage: Voordeel is grotendeels ontstaan door niet ingevulde vacatureruimte.			
Verkeersinfrastructuur en beleid 1e Tussenrapportage: Dit tekort betreft het niet kunnen invullen van de taakstelling parkeeropbrengsten FC Twente. 2e Tussenrapportage: Per saldo een voordeel op dit eindproduct van 147.000 euro. Voordeel van 197.000 euro op basis van de voorgenomen verlaging van de omslagrente van 1,5% naar 0,6%. Daarnaast door het niet kunnen invullen van de taakstelling parkeeropbrengsten FC Twente een tekort van 50.000 euro.	-50	147	★
Versterken economische structuur 1e Tussenrapportage: Het tekort kent verschillende oorzaken: - Het werkelijke kostenniveau bij de samenwerkingspartners Novel T, Kennispark en Recreatieschap is sterker gestegen dan de door de gemeente verstrekte exploitatiebijdrage (104.000 euro nadelig). - De verplichtingen die zijn aangegaan voor het beleidsbudget Economie overschrijden het beschikbare budget. (32.000 euro nadelig). - De Museum buurtspoorweg wordt gefinancierd door de gemeente Enschede en de gemeente Haaksbergen. De gemeente Haaksbergen heeft de bijdrage verhoogd. Volgens afspraak moet de gemeente Enschede deze verhoging ook doorvoeren (67.000 euro nadelig). - Bij het Project Actieplan Binnenstad is in het voorgaande jaar een onderbesteding geweest, waarvan de verplichting is doorgeschoven naar 2024 (258.000 euro nadelig). - Het project Skatepark SLO terrein is in opdracht gegeven, waarbij het opdrachtgeverschap is belegd bij VES. Het project succesvol voltooien leidt tot een tekort van 205.000 euro nadelig. - De exploitatie van Twente Airport laat een tekort zien van 576.000 euro. 50% wordt gedekt door de Provincie Overijssel, de overige 50% wordt gedekt door de gemeente Enschede (288.000 euro nadelig). - De gemeente Enschede heeft in het verleden een borgstelling afgegeven voor de huurverplichting van Space53. Deze borg wordt aangesproken (50.000 euro nadelig). - Het Recreatieschap Twente heeft besloten om de beschoeiing van de recreatieparken te verbeteren voor een totaal bedrag van 1.500.000 euro. De gemeente Enschede moet hierin een bijdrage leveren, die niet in de begroting is opgenomen (379.000 euro nadelig). 2e Tussenrapportage: Het tekort kent verschillende oorzaken: - Het werkelijke kostenniveau bij de samenwerkingspartners Novel T, Kennispark en Recreatieschap is sterker gestegen dan de door de gemeente verstrekte exploitatiebijdrage (104.000 euro nadelig). - De verplichtingen die zijn aangegaan voor het beleidsbudget Economie overschrijden het beschikbare budget. (32.000 euro nadelig). - De Museum buurtspoorweg wordt gefinancierd door de gemeente Enschede en de gemeente Haaksbergen. De gemeente Haaksbergen heeft de bijdrage verhoogd. Volgens afspraak moet de gemeente Enschede deze verhoging ook doorvoeren (67.000 euro nadelig). - Bij het Project Actieplan Binnenstad is in het voorgaande jaar een onderbesteding geweest, waarvan de verplichting is doorgeschoven naar 2024 (258.000 euro nadelig). - Het project Skatepark SLO terrein is in opdracht gegeven, waarbij het opdrachtgeverschap is belegd bij VES. Het project succesvol voltooien leidt tot een tekort van 205.000 euro nadelig. - De exploitatie van Twente Airport laat een tekort zien van 576.000 euro. 50% wordt	-1.383	-1.383	▼

gedekt door de Provincie Overijssel, de overige 50% wordt gedekt door de gemeente Enschede (288.000 euro nadelig).			
- De gemeente Enschede heeft in het verleden een borgstelling afgegeven voor de huurverplichting van Space53 . Deze borg wordt aangesproken (50.000 euro nadelig).			
- Het Recreatieschap Twente heeft besloten om de beschoeiing van de recreatieparken te verbeteren voor een totaal bedrag van 1.500.000 euro. De gemeente Enschede moet hierin een bijdrage leveren, die niet in de begroting is opgenomen (379.000 euro nadelig).			
Subtotaal	1.333	-	-

06. Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld

Bestemmen, Vergunnen, Toezicht en Handhaving	374	-116	▼
1e Tussenrapportage: Ruimtelijk plannen kent een tekort van 140.000 euro. Dit wordt veroorzaakt door vervanging langdurig ziekte. Voor Handhaving Openbare Ruimte is het in 2024 niet mogelijk om de volledige output te realiseren. Dit heeft direct consequenties voor de inzet in de wijken ten aanzien van jeugdoverlast, doelgroepenoverlast in het centrum, controle op alcoholwet, 'scooters' binnenstad, veiligheidsgevoel en de overige 'kleine ergernissen' in de stad. De zeer lastige arbeidsmarkt om geschikte BOA's aan te trekken is hier de oorzaak van. Door de jonge leeftijd van medewerkers zijn de personeelslasten minder hoog dan begroot (overschot 634.000 voordelig). Bij Handhaving Bouwen en Bedrijven betreft het tekort de afrekening 2023 Omgevingsdienst Twente (ODT) en sociaal statuut ODT 2024 (120.000 euro nadelig). 2e Tussenrapportage: Ruimtelijk plannen kent een tekort van 400.000 euro. Dit wordt veroorzaakt door vervanging langdurig ziekte van drie medewerkers. De vervanging ziet deels op stikstofadvisering. Daarvoor hebben we, gelet op grote projecten als Rutbeek, Eschmarkerveld en het vliegveld, extra inzet moeten plegen. Verder is wegens het vertrek van een brede vakspecialist een nieuwe medewerker (ecologie) aangenomen wiens inwerkprogramma deels wordt verzorgd door externe inhuur. En de archeologietaken die deze specialist ook verzorgde, zijn nu belegd bij een medewerker van een andere afdeling. De noodzakelijk capaciteit binnen Vergunnen is te verdelen in legesgerelateerde taken en taken die niet door de leges gedekt kunnen worden (de zogenaamde AD-taken). Zoals bekend, is uit analyses naar voren gekomen dat de dekking van de AD-taken al jaren een structureel tekort laat zien. Door de invoering van de Omgevingswet (Ow)/Wet kwaliteitsborging (Wkb) wordt dit versterkt omdat voor steeds minder taken leges geheven kunnen worden en waardoor die vanuit de AD gedekt moeten worden. Hierdoor zal het structurele tekort de komende jaren gaan toenemen. Voordat we de Raad een voorstel kunnen doen over een structurele oplossing, is de afspraak gemaakt om de komende twee jaar de gevolgen eerst goed in beeld te krijgen. In de tussentijd kunnen we gebruik maken van incidentele middelen om het tekort deels te dempen. Voor 2024 is het structurele tekort 850.000 euro. Door de inzet van incidentele middelen uit het project Ow (150.000 euro), de reserve Wkb (200.000 euro) en de egaliseringsreserve (300.000 euro), is de verwachting dat het tekort in 2024 terugloopt naar 200.000 euro. Deze incidentele middelen vallen in respectievelijk 2025 (egaliseringsreserve), 2026 (project Ow) en 2027 (reserve Wkb) weg. Daarmee zijn de reserves uitgenut.			

<i>Er is een positief saldo van 604.000 euro bij Handhaving Openbare Ruimte. Dit is het effect van de jonge leeftijd van medewerkers, waardoor de personeelslasten lager zijn dan begroot. In de komende jaren verwachten wij eveneens een positief saldo, en hierop zijn de begrotingen voor 2025 en 2026 al aangepast.</i> <i>Bij Handhaving Bouwen en Bedrijven betreft het tekort de afrekening 2023 Omgevingsdienst Twente (ODT) en sociaal statuut ODT 2024 (120.000 euro nadelig).</i>			
Cultuur, Evenementen en Citymarketing 1e Tussenrapportage: Op 4 maart 2024 heeft de Raad een besluit genomen om de kosten van de Huiskamer van de Stad af te wikkelen. Dit leidt tot een extra last die niet was begroot (944.000 euro nadelig). <i>De culturele instellingen Schouwburg, Concordia, Bibliotheek en Museumfabriek hebben een bijdrage ontvangen om problemen door kostenstijging het hoofd te bieden (805.000 euro nadelig).</i> 2e Tussenrapportage: Op 4 maart 2024 heeft de Raad een besluit genomen om de kosten van de Huiskamer van de Stad af te wikkelen. Dit leidt tot een extra last die niet was begroot (944.000 euro nadelig). <i>De culturele instellingen Schouwburg, Concordia, Bibliotheek en Museumfabriek hebben een bijdrage ontvangen om problemen door kostenstijging het hoofd te bieden voor een totaal bedrag van 805.000 euro.</i>	-1.749	-1.749	●
Grondbedrijf 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Locatieontwikkeling 1e Tussenrapportage: De inzet die gepleegd wordt op zowel Centrumkwadraat als de Spoorzone Hengelo - Enschede (SHE) is hoger dan op voorhand begroot. Er is sprake van versnelling in activiteiten met bijbehorende personele inzet. 2e Tussenrapportage: De inzet die gepleegd wordt op zowel Centrumkwadraat als de Spoorzone Hengelo - Enschede (SHE) is hoger dan op voorhand begroot. Er is sprake van versnelling in activiteiten met bijbehorende extra personele inzet (550.000 euro) en materiele kosten (200.000 euro). De prognose van de materiële kosten is per 1 september 100.000 euro hoger dan per 1 april.	-650	-750	▼
Parkeerbeheer 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage: Per saldo een verwacht resultaat conform begroting. <i>Afwijking van de lasten van per saldo 600.000 euro (nadeel). Dit betreft werkzaamheden en veiligheidsmaatregelen stationsgarage en onderhoud parkeergarages ad 1 miljoen euro (nadeel), lagere kapitaallasten op basis van de verlaging omslagrente van 1,5% naar 0,6% 280.000 euro (voordeel) en lagere lasten overig 120.000 euro (voordeel). Afwijking op de baten van per saldo 600.000 euro (voordeel). Betreft hogere opbrengsten kort parkeren 655.000 euro (voordeel), vrijval budget pilot 1e uur gratis 445.000 (voordeel), lagere opbrengsten overig 415.000 (nadeel) en lagere inzet parkeerreserve 85.000K (nadeel).</i>	0	0	●
Stedelijke ontwikkeling 1e Tussenrapportage: Door de langere doorlooptijd voor de omgevingsvisie zijn er in 2024 meer uren nodig dan oorspronkelijk begroot. Ook kosten voor participatie, communicatie en het afronden en beoordelen van het Omgevingseffect rapport komen nu in dit jaar terecht. Dit zorgt voor een overschrijding. 2e Tussenrapportage: Door de langere doorlooptijd voor de omgevingsvisie zijn er	-130	-130	▼

in 2024 meer uren nodig dan oorspronkelijk begroot. Ook kosten voor participatie, communicatie en het afronden en beoordelen van het Omgevingseffectrapport komen nu in dit jaar terecht. Dit zorgt voor een overschrijding.			
Subtotaal	2.155	2.745	
07. In Enschede kun je prettig en gezond wonen en leven			
Afvalstoffen	0	0	●
1e Tussenrapportage:			
2e Tussenrapportage:			
Begraafplaatsen	0	0	●
1e Tussenrapportage:			
2e Tussenrapportage:			
Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	-428	-678	▼
1e Tussenrapportage: Voor Openbare verlichting vallen de Kosten hoger uit vanwege een andere systematiek van afrekening bij de nieuwe aannemer. De vorige aannemer kreeg een vaste prijs voor het verhelpen van storingen, de huidige krijgt betaald voor elke opgeloste storing. Dit levert een beter resultaat/ betere kwaliteit op in de openbare ruimte. Daarnaast is er sprake van toename in het aantal schadegevallen (174.000 euro nadelig).			
Door onder andere stijgende materiaalkosten, oplopende olieprijsen en stijgende loonkosten, vallen de civiele (groot) onderhoudsprojecten in de openbare ruimte hoger uit dan oorspronkelijk begroot bij Beheer wegen (250.000 euro nadelig).			
2e Tussenrapportage: Kosten vallen hoger uit vanwege een andere systematiek van afrekening bij de nieuwe aannemer (178.000 euro tekort). De vorige aannemer kreeg een vaste prijs voor het verhelpen van storingen, de huidige krijgt betaald voor elke opgeloste storing. Dit levert een beter resultaat/ betere kwaliteit op in de openbare ruimte. Daarnaast is er sprake van toename in het aantal schadegevallen.			
Door o.a. stijgende materiaalkosten, oplopende olieprijsen en stijgende loonkosten, vallen de civiele (groot) onderhoudsprojecten in de openbare ruimte nog hoger uit in de aanbestedingen 2e helft van het jaar dan oorspronkelijk begroot bij Beheer wegen (500.000 euro nadelig).			
De uitvoering van de werkzaamheden voor de bodemsanering PFAS Boekelo vindt later in de tijd plaats dan voorzien, dit in verband met de complexiteit en onvoorziene omstandigheden bij de sanering van de woonwijk De Bleekerij. Daarom zal er sprake zijn van ongeveer 1,18 miljoen euro lagere lasten dan begroot in boekjaar 2024. Per saldo heeft dit geen effect omdat tegenover de lasten SPUK gelden ter beschikking staan.			
Riolering	0	0	●
1e Tussenrapportage:			
2e Tussenrapportage:			
Subtotaal	-428	-678	
Totaal	-	-	
	3.916	4.534	

2.3. Samenleving en bestuur

Financiële voortgang

Doelstelling en producten Afwijking (x1.000 euro)	1e TR	2e TR 1/9	status
01. Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen.			
College van B&W 1e Tussenrapportage: In verband met de huidige rente-ontwikkeling wordt een voordeel verwacht op wachtgeld voor oud-wethouders. 2e Tussenrapportage: Op basis van een voorlopige inschatting is de verwachting dat het voordeel iets oploopt door lagere uitgaven voor wachtgelden en de materiële kosten tot circa 200.000 euro. Dit is een verbetering van 55.000 euro ten opzichte van de eerste tussenrapportage. In de zomernota 2024 en begroting 2025-2028 wordt reeds 100.000 euro ingezet als structurele dekking in het middelenkader.	145	200	★
Ondersteuning College van B&W en directie 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Publieksdienstverlening 1e Tussenrapportage: Vanwege de piek in de uitgifte van paspoorten moet incidenteel extra capaciteit worden ingehuurd. 2e Tussenrapportage: Het tekort ontstaat vanwege extra kosten voor inhuur vanwege de paspoortenpiek. Het verschil met de eerste tussenrapportage ontstaat door een bijdrage van de gemeente Losser.	-100	-50	▼
Raad en commissies 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Verkiezingen 1e Tussenrapportage: Het begrote budget voor de organisatie van de Europese verkiezingen is niet toereikend. Verkiezingen kosten ongeveer rond 750.000 euro. 2e Tussenrapportage: Geen mutatie	-350	-350	▼
<i>Subtotaal</i>	-305	-200	
02. Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente			
Bezwaar en beroep 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Klachtencommissariaat 1e Tussenrapportage: De afwijking bedraagt 50.000 euro nadelig als gevolg van vervanging van personeel. 2e Tussenrapportage: Het in de eerste tussenrapportage verwachte nadeel kan binnen het product worden opgevangen	-50	0	●

Stadsdeelsgewijs werken 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage: Als gevolg van ernstige schade veroorzaakt door extreme regenval en overstromingen op 21 juli in Pathmos en Stadsveld zal dat naar schatting 1 miljoen euro nadeel opleveren. Gevolg was dat rioolwater in 79 woningen is binnen gestroomd en door de GGD onleefbaar zijn verklaard. Op verzoek van corporatie en gemeente zijn deze bewoners tijdelijk elders gaan wonen. Alternatieve tijdelijke huisvesting en reparatie werkzaamheden leiden tot voor de gemeente, corporaties en verzekeraars tot aanzienlijke, niet begrote uitgaven. De exacte omvang van het onontkoombare financiële tekort dat hierdoor ontstaat wordt ingeschat op ruim 700.000 euro. Welk aandeel de gemeente Enschede hierin heeft, is nog niet bekend mede omdat niet duidelijk is welke uitgaven mogelijk kunnen worden verhaald op verzekeraars, de op woningcorporaties of bewoners, of diens verzekeraars. Vooralsnog wordt uitgegaan van een Enschedees aandeel van 625.000 euro. Bewoners maakten kosten die niet altijd direct te verhalen zijn. Maar zeker ook in emotionele zin zien we dat zij een zware tijd doormaken. Naast de hulp die we de getroffen inwoners nu al geven, willen we ze een extra steuntje in de rug bieden. Om die reden stelt het college van B&W voor om een tijdelijke calamiteitenregeling te treffen voor deze 79 huishoudens. Via een in routing gebracht voorstel wordt de Raad expliciet gevraagd om hiermee in te stemmen. De kosten van deze regeling bedragen aanvullend 375.000 euro en leiden tot een aanvullende overschrijding van het beschikbare budget. Onder voorbehoud van besluitvorming is dit bedrag al wel betrokken bij deze Tussenrapportage.	0	-1.000	▼
Subtotaal	-50	-	1.000
03. Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente			
Regionale samenwerking 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage: In 2021 en 2022 heeft de transitie van de Regio Twente naar de drie verschillende verbonden partijen (Twenteboard, Samen Twente en Recreatieschap Twente) plaatsgevonden. Daarnaast zijn in 2022 diverse coalitions of the willing in ontwikkeling geweest, waarbij de verwachting was dat mogelijk aanloop- en frictiekosten zouden ontstaan. Dit blijkt beperkt of niet het geval te zijn waardoor een incidenteel voordeel van 115.000 euro ontstaat. In de zomernota en de gemeentebegroting 2025 is dit budget ingezet als financiële dekking.	0	115	★
Subtotaal	0	115	
04. Enschede is een veilige gemeente			
Openbare orde en veiligheid 1e Tussenrapportage: Er moeten extra kosten worden gemaakt voor personeel dat op dit moment tijdelijk boven de sterkte is. 2e Tussenrapportage: ten opzichte van de eerste rapportage is het resultaat verbeterd als gevolg van lagere loonkosten en scherp sturen op de materiële budgetten.	-200	-100	▼
Subtotaal	-200	-100	
Totaal	-555	-	1.185

2.4. Financiën en organisatie

Financiële voortgang

Doelstelling en producten Afwijking (x1.000 euro)	1e TR	2e TR 1/9	status
01. Enschede heeft een betrouwbare en voor lange termijn houdbare financiële huishouding en organisatie			
Algemene belastingen 1e Tussenrapportage: Het voordelig resultaat bij belastingen bestaat uit het saldo van een hogere bijdrage aan het Gemeentelijke belastingkantoor enerzijds (extra kosten) en hogere inkomsten op de OZB-niet woningen en precarioheffing (samen 700) anderzijds. De hoge opbrengsten zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2023. Dit loopt door in 2024 en verder. In de Zomernota 2024 zijn deze meeropbrengsten meegenomen. De vele bezwaren die gemaakt zijn op de WOZ belastingen is een risico. Dit kan resulteren in een extra tekort i.v.m. de afhandelingen en proceskosten en griffiekosten die hier uit voortkomen. 2e Tussenrapportage: geen mutatie	600	600	★
Algemene inkomsten 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage: Er is sprake van een incidenteel tekort, onder andere op het personeelsbudget als gevolg van (vervanging vanwege) langdurige ziekte.	0	-115	▼
Algemene uitkering 1e Tussenrapportage: Voor het lopende boekjaar gelden de volgende mutaties op de algemene uitkering: septembercirculaire +3.250.000 euro, decembercirculaire - 2.202.000 euro en meicirculaire +11.191.000 euro. In de Eerste Tussenrapportage is besloten een nieuwe werkwijze toe te passen om mutaties op het lopende boekjaar direct te verrekenen met de algemene reserve. Dit leidt per saldo tot een verrekening aan de algemene reserve van 12.239.000 euro. Daarmee is het saldo op het product Algemene Uitkering 0. 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Basisregistratie 1e Tussenrapportage: Extra kosten moeten worden gemaakt voor inhuur in verband met vervanging voor ziekte en vertrekkend personeel. 2e Tussenrapportage: Het verwachte nadeel is iets positief bijgesteld	-60	-50	▼
Bedrijfsvoering 1e Tussenrapportage: Het tekort vanuit het programma Duurzaam, Wonen, Leven en werken van 738.000 euro bestaat uit: - Extra inzet van personeel wegens inwerken van nieuw personeel. - Kosten extra inhuur wegens langdurige ziekte en ouderschapsverlof. 2e Tussenrapportage: Tekort programma Duurzaam, Wonen, Leven en werken van 1.118.000 euro bestaat uit: - Extra inzet van personeel wegens inwerken van nieuw personeel. - Kosten extra inhuur wegens langdurige ziekte en ouderschapsverlof.	-738	-1.118	▼
Gemeentearchief 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●

Interne dienstverlening 1e Tussenrapportage: Dit product omvat zowel voor- als nadelen en voorziet naar verwachting een negatief saldo van 169.000 euro. Nadelen ontstaan bij verschillende afdelingen van interne dienstverlening als gevolg van inhuur door ziekte en generatiepact en vroegtijdige vervanging vanwege pensioen. Daar tegenover staat bij andere afdelingen niet ingevulde vacatureruimte. Bij H&S wordt een voordeel verwacht van 500.000 euro ten aanzien van locatiebeheer en lagere huisvestingskosten vanwege het niet meer gebruiken van de Noordmolen als werklocatie. Per saldo heffen deze voor- en nadelen elkaar nagenoeg op. Daarnaast wordt bij informatie-en archiefbeheer, onderdeel van Publieksdienstverlening en IT, een nadeel verwacht van 575.000 euro. Het programma Bridge is tot het einde van het jaar verlengd totdat de overdracht aan de organisatie geborgd is. Dit nadeel valt weg tegen een verwacht voordeel bij IT van 525.000 euro onder andere als gevolg van een aanbestedingsvoordeel op printen en telefonie en laptops. De hier genoemde voordelen bij H&S en IT worden bij de Zomernota 2024 als structurele meevaller ten gunste van het middenkader ingezet. 2e Tussenrapportage: Het verwachte resultaat op dit product is 210.000 euro nadeliger geworden ten opzichte van de 1e Tussenrapportage. Dit komt hoofdzakelijk door een naheffing van de Werkkostenregeling 2023 door de belastingdienst en hogere uitgaven voor koffie (nabetaling 2023) en catering. Daar tegenover staat een voordeel bij het Klant Contactcentrum als gevolg van een ontvangen Rijksbijdrage voor de werkzaamheden voor het 1Overheidsloket.	-169	-379	▼
Onderwijsvoorzieningen: onderwijshuisvesting 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Regionale dienstverlening 1e Tussenrapportage: Dit betreft met een teruggave Vennootschapsbelasting die niet was begroot en meer huuropbrengsten waartegenover ook kosten staan bij het product interne dienstverlening. 2e Tussenrapportage: Geen mutaties	339	339	★
Rente & treasury 1e Tussenrapportage: Het voordelige resultaat van Treasury bestaat voornamelijk uit een voordeel als gevolg van de creditrente op schatkistbankieren (5.500.000 euro) en hogere dividendopbrengsten (240.000 euro). Daarnaast is sprake van een lagere renteverrekening van activa door het verlagen van de omslagrente (nadeel 3.900.000 euro). 2e Tussenrapportage: Geen mutaties	1.750	1.750	★
Sport- en wijkaccommodaties 1e Tussenrapportage: 2e Tussenrapportage:	0	0	●
Vastgoedbedrijf 1e Tussenrapportage: Dit voordelige resultaat op het Exploitatie Maatschappelijke Vastgoed (EMV) ontstaat door het in voorgaande jaren afgestoten maatschappelijk vastgoed. Op dit moment wordt gewerkt aan een richtinggevend document betreffende de EMV, waarin dit voordeel wordt meegenomen. 2e Tussenrapportage: De afname van het positieve resultaat heeft als oorzaak dat er voor EMV nieuw beleid is vastgesteld. De raad is hier via een brief over	400	317	★

geïnformeerd op 27 juni 2024 (2400021145). Hierdoor zijn de sociaalbeheerders van de wijkvoorzieningen opgenomen in de prognose, net als de kosten voor Dorpskamer Glanerbrug en 't Ni-je Terphoes (137.000 euro). Vanaf 2027 zal de begroting van EMV, na de realisatie van verschillende wijkvoorzieningen, sluitend zijn. Daarnaast wordt verwacht dat er budget overblijft voor de pilot van het Makelpunt (54.000 euro). Verder is het Vastgoedbedrijf zelf een gesloten product, waarbij eventuele resultaten worden verrekend met de vastgoedreserve. Door diverse overdrachten (verkopen) zal er een positief resultaat ontstaan op de baten ad 394.000 euro. Het resultaat op de baten kan nog groter worden door aanvullende overdrachten, maar dit is afhankelijk van of het dit jaar nog plaatsvindt. Door deze overdrachten ontstaat ook een afwijking op de afschrijvingslasten. Door de voorgenomen verlaging van de omslagrente, zal er een voordeel ontstaan op de rentelasten. Dit is op dit moment alleen nog niet helemaal zeker. Bovenstaande resultaten van het Vastgoedbedrijf worden conform geldende systematiek verrekend met de reserve vastgoed, waardoor er tevens afwijking ontstaat bij de onttrekking uit de reserve. Per saldo is dit neutraal.			
Subtotaal	2.122	1.344	
Totaal	2.122	1.344	

Wij stellen u voor:

10. om het krediet van de nieuwbouw van het zwembad op het Diekmanterrein te verhogen met 750.000 euro.
Hiervoor hebben we van Sportaal 750.000 euro ontvangen als aanvullende dekking.

Bijlage 1: Beslispunten

Deze paragraaf bevat beslispunten binnen de bevoegdheid van de Raad. Deze beslispunten zijn divers van aard en kunnen de instelling van een reserve betreffen, mutaties in de reserve, het beschikbaar stellen van een krediet of een overheveling van budgetten tussen producten onderling (voor zover dit effect heeft op de aard van de output en/of begrotingsprogramma overstijgende overhevelingen betreft). Voor een aanvullende toelichting verwijzen we naar het vorige hoofdstuk, stand van zaken 2024.

We stellen voor:

1. Akkoord te gaan met de technische begrotingswijzigingen zoals vermeld in bijlage 2;
2. Om akkoord te gaan met de verwerking van het effect uit de septembercirculaire 2024 voor begrotingsjaar 2024.
3. Een bedrag van 71.000 euro te storten in de Reserve Noodfonds gezien de onzekerheid van de kosten die nog kunnen komen zoals uitvoeringskosten en kosten van mogelijk oninbare leningen.
4. Om in te stemmen met het instellen van de bestemmingsreserves met egalisatiemotief 'Regionaal Arbeidsmarktfonds' en 'Regionaal Onderwijsfonds'. Dit is een actie vanuit de Gemeenterekening 2023 (zie bijlage 3);
5. De 4,9 miljoen euro aan middelen die vanuit 2023 meegenomen zijn naar 2024 (zie raadsvoorstel 31 mei 2024 Corsanr 2400014232) te storten in de reserve Regionaal arbeidsmarktfonds;
6. Om in te stemmen met het principe dat de middelen, die de gemeente Enschede als centrumgemeente heeft ontvangen voor regionaal arbeidsmarktbeleid en regionaal onderwijsbeleid worden gestort in deze reserves. Dekking van de lasten van de centrumtaken vindt plaats door middel van een onttrekking uit deze reserves;
7. De investering in de uitbreiding van de Enschedese woningvoorraad (tijdelijk deels te gebruiken voor de opvang van Oekraïense ontheemden) te bekostigen vanuit het verwachte resultaat van het product Opvang Ontheemden van 6,5 miljoen euro over 2024 en deze te storten in de Reserve Grondbedrijf en de bijbehorende begrotingswijziging te verwerken in de gemeentebegroting;
8. Om in te stemmen met het instellen van de bestemmingsreserve met egalisatiemotief 'Infrastructuur WSW' (zie bijlage 3);
9. Om in te stemmen met de dotatie van 880.000 euro aan de reserve Infrastructuur WSW en de begroting conform te wijzigen. Deze incidentele middelen zijn hiervoor ontvangen bij de meicirculaire 2024.
10. Om het krediet van de nieuwbouw van het zwembad op het Diekmanterrein te verhogen met 750.000 euro. Hiervoor hebben we van Sportaal 750.000 euro ontvangen als aanvullende dekking.

Bijlage 2: Technische wijzigingen

Vitaal en sociaal

(TW-VS-01) ESF subsidie ontvangsten 2024	
Programma	Vitaal en Sociaal
Product	Arbeidsmarktparticipatie
Bedrag	1.978.400 euro Incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om het product Arbeidsmarktparticipatie zowel de baten als de lasten met 1.978.400 euro te verhogen. Dit betreffen ESF subsidies 2024 (312.457 euro inzake Twents Fonds voor Vakmanschap en 1.666.400 inzake Arbeidsmarkt Regio Twente ESF 2022-2023)

(TW-VS-02) SPUK Onderwijsroute 2024	
Programma	Vitaal en Sociaal
Product	Arbeidsmarktparticipatie
Bedrag	143.787 euro Incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om het product Arbeidsmarktparticipatie zowel de baten als de lasten met 143.787 euro te verhogen. Dit betreft de voorlopige uitkering 2024 met betrekking tot de specifieke uitkering Onderwijsroute.

(TW-VS-03) Subsidie Speaking Minds	
Programma	Vitaal en Sociaal
Product	Ondersteuning Wijkteams
Bedrag	22.118 euro incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om het product Ondersteuning wijkteams zowel de baten als de lasten met 22.118 euro te verhogen. Dit heeft te maken met een ontvangen subsidie van Speaking Minds inzake het actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd. Uitvoering van het project is gedaan door Save the Childeren.

(TW-VS-04) D10 Educatie aanvulling 2024	
Programma	Vitaal en Sociaal
Product	Arbeidsmarktparticipatie
Bedrag	219.812 euro Incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om het product Arbeidsmarktparticipatie zowel de baten als de lasten met 219.812 euro te verhogen. Er heeft een wijziging in de verlening van de specifieke uitkering Educatie plaatsgevonden met betrekking tot 2024. Er wordt incidenteel 219.812 euro meer ontvangen vanuit het Rijk.

(TW-VS-05) D12 aanpassing RMC 2024	
Programma	Vitaal en Sociaal
Product	Onderwijs
Bedrag	198.106 euro incidenteel

Omschrijving	Wij stellen voor om het product Onderwijs zowel de baten als de lasten met 198.106 euro te verhogen. Er heeft een wijziging in de verlening van de specifieke uitkering RMC/Doorstroompunt plaatsgevonden met betrekking tot 2024. Er wordt incidenteel 198.106 euro meer ontvangen vanuit het Rijk.
--------------	--

(TW-VS-06) NPO

Programma	Vitaal en Sociaal
Product	Onderwijs
Bedrag	472.000 euro incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel de baten als de lasten van product Onderwijs met 472.000 euro te verhogen. Mutatie betreft de inzet van Rijksmiddelen voor de NPO.

Duurzaam wonen, leven en werken

(TW-DWLW-01) Subsidie Onder de pannen

Programma	Duurzaam wonen, leven en werken
Product	Locatieontwikkeling
Bedrag	58.365,50 euro (2024 en 2025), incidenteel
Omschrijving	In 2024 is middels een raadsbesluit geld gereserveerd voor het versnellen van de sociale woningbouw. Een van de onderdelen van de besluitvorming betrof het project Onder de pannen. De middelen zijn bij de besluitvorming gereserveerd in 2026, maar Onder de pannen zal al eerder kosten maken. Middels deze technische wijziging halen we de besteding en de dekking iets naar voren in de tijd.

(TW-DWLW-02) Technische wijzigingen parkeerbeheer

Programma	Duurzaam wonen, leven en werken
Product	Parkeerbeheer
Bedrag	600.000 euro, incidenteel (2024)
Omschrijving	Diverse wijzigingen in de lasten en baten door o.a. de verlaging van de omslagrente (280.000 euro voordeel), veiligheidsmaatregelen en onderhoudswerkzaamheden (1.000.000 nadeel), kort parkeren straat en garageparkeren (655.000 euro voordeel), vrijval budget pilot 1 ^e uur gratis (445.000 euro voordeel) en lagere inzet parkeerreserve Brouwerij (85.000 euro nadeel).

(TW-DWLW-03) Technische wijzigingen afvalstoffen

Programma	Duurzaam wonen, leven en werken
Product	Afval
Bedrag	184.000 euro, incidenteel (2024)
Omschrijving	Diverse afrekeningen subsidies periode 2021-2023 leiden tot een stijging van de lasten en baten met 277.000 euro. Daarnaast leidt de prognose GBT tot een verlaging van de lasten en baten met 461.000 euro.

(TW-DWLW-04) Heffing riolering

Programma	Duurzaam wonen, leven en werken
Product	Riolering

Bedrag	382.500 euro (2024)
Omschrijving	Uit de prognose van GBTwente blijkt dat de opbrengsten uit heffingen 382.000 euro hoger worden. Dit zorgt er voor dat geen 277.000 euro onttrokken hoeft te worden aan de voorziening riolering, maar juist 116.000 euro gedoteerd kan worden.

(TW-DWLW-05) Leges opbrengsten Kabels en Leidingen (K&L)

Programma	Duurzaam wonen, leven en werken
Product	Beheer en onderhoud openbare ruimte (Wegen-K&L)
Bedrag	200.000 euro (2024), incidenteel
Omschrijving	De verwachte leges opbrengst K&L 2024 is aanmerkelijk hoger dan begroot. Meeropbrengsten worden in de reserve Herstel opgebroken bestrating gestort. Dit betreft wijziging in baten en lasten.

Samenleving en bestuur

(TW-SB-01) Correctie budget DIMPACT

Programma	Samenleving en bestuur
Product	Publieksdienstverlening en Verkiezingen
Bedrag	11.069 euro, structureel
Omschrijving	Bijdragen vanuit beide producten waren verkeerd berekend, deze correctie maakt dat beide producten betalen voor wat ze afnemen vanuit het DIMPACT contract.

Financiën en organisatie

(TW-FO-01) Detacheringsopbrengst

Programma	Financiën en organisatie
Product	Interne dienstverlening
Bedrag	99.046 euro
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel de baten als de lasten te verhogen met 99.046 euro als gevolg van een tijdelijke detachering buiten de gemeente Enschede.

(TW-FO-02) Correctie locatie budgetten Losser

Programma	Financiën en organisatie
Product	Interne dienstverlening
Bedrag	670.493 euro, structureel
Omschrijving	Vanwege een administratieve wijziging gerelateerd aan de recent uitgevoerde reorganisatie bij het cluster Dienstverlening is deze correctie uitgevoerd. Er is geen financiële impact mee gemoeid.

(TW-FO-03) Overdracht budget privacy officer van dienstverlening naar strategie en beleid fysiek

Programma	Financiën en organisatie
Product	Interne dienstverlening en
Bedrag	95.264 euro structureel

Omschrijving	De privacy officer van het fysieke domein is verplaatst van het cluster dienstverlening naar strategie en beleid fysiek. Daar horen de middelen ook bij.
--------------	--

(TW-FO-04)

Programma	Financiën en organisatie
Product	
Bedrag	
Omschrijving	

(TW-FO-05)

Programma	Financiën en organisatie
Product	
Bedrag	
Omschrijving	

(TW-FO-06) Aanpassing interne bijdrage MFSA Zuid

Programma	Financiën en organisatie
Product	Vastgoedbedrijf
Bedrag	1.856.000 euro incidenteel
Omschrijving	De interne bijdrage aan MFSA Zuid stond begroot voor 2024. Dit zal niet meer in 2024 plaatsvinden en daar wordt de begroting op aangepast.

(TW-FO-07) Aanpassing verkoop Service Centrum Noord

Programma	Financiën en organisatie
Product	Vastgoedbedrijf
Bedrag	1.196.000 incidenteel
Omschrijving	Verkoopopbrengst stond begroot voor 2024. Dti zal niet meer in 2024 plaatsvinden en daar wordt de begroting op aangepast.

(TW-FO-08) Verplaatsing SW budget binnen cluster Dienstverlening

Programma	Financiën en organisatie
Product	Interne dienstverlening en Stadsarchief Enschede
Bedrag	47.000 euro structureel
Omschrijving	Om binnen de afdeling informatiebeheer flexibeler te zijn met de inzet van SW medewerkers wordt het budget naar de kostenplaats gezet. Dit is budgetneutraal.

(TW-FO-09)

Programma	Financiën en organisatie
Product	Bedrijfsvoering, Stedelijke ontwikkeling en Interne dienstverlening
Bedrag	160.915 euro
Omschrijving	Bij resultaatbestemming van de gemeenterekening 2023 zijn de resterende middelen voor de verplichte rechtmatigheidsverantwoording beschikbaar gehouden. Dit om het mogelijk te maken om de hiervoor noodzakelijke stappen uit voeren. Deze middelen

	worden via deze wijziging beschikbaar gesteld in 2025. Bij de zomernota 2024 is besloten om voor deze taken vanaf 2026 structureel budget beschikbaar te stellen.
--	---

Bijlage 3: Nieuw in te stellen bestemmingsreserves

Format Reserve	
Datum, ingevuld door:	22-08-2024, Menno Oppedijk
Naam Reserve	RESxxx Reserve Arbeidsmarktfonds
Domein	Sociaal Domein (V&S)
Budgetverantwoordelijke	Afdelingshoofd Bestaanszekerheid en Wonen
Portefeuillehouder	Wethouder Kampman
Raadsbesluit / -datum	Bij de raadsbehandeling van de Tweede Tussenrapportage 2024
Type Reserve	Bestemmingsreserve met als functie egalisatie
Functie reserve	Financieringsfunctie
Doel: een omschrijving van het doel waarvoor de reserve is gevormd.	De gemeente Enschede ontvangt als centrumgemeente middelen (rijksmiddelen en subsidies) voor regionaal arbeidsmarktbeleid. Deze middelen zijn niet alleen voor Enschede bedoeld, maar ook voor de regiogemeenten, UWV en andere partners in de regio. Onder de besteding van deze middelen liggen veelal meerjarige bestedingsplannen. Doel van deze reserve is om de middelen beschikbaar te houden voor Enschede en onze partners binnen het regionaal arbeidsmarktbeleid.
Minimale omvang	0
Motivatie	Reserve mag niet negatief zijn.
Maximale omvang	onbeperkt
Motivatie	Naast middelen van het rijk, ontvangt de gemeente Enschede als centrumgemeente ook middelen in het kader van ESF (Europees Subsidie Fonds) voor regionaal arbeidsmarktbeleid. Deze uitgekeerde ESF subsidie betreft vaak een uitbetaling die betrekking heeft op meerdere jaren (dus een groot bedrag), daarnaast kunnen de bedragen behoorlijk verschillen per ESF regeling. Het is vooraf niet in te schatten hoeveel middelen worden ontvangen.
Dekking van de stortingen	Dekking vindt plaats vanuit Europese, landelijke en provinciale middelen voor de bekostiging van regionale taken.
Omvang en wijze van stortingen en onttrekkingen (struct./incid.)	Vooraf worden stortingen en onttrekkingen opgenomen in de gemeentebegroting. Op het moment dat de gemeente Enschede in de rol van centrumgemeente middelen ontvangt voor regionaal arbeidsmarktbeleid, worden deze middelen gestort in de reserve. Onttrekking vindt plaats bij de jaarrekening. Alle mutaties worden verantwoord via de exploitatie. De omvang van de stortingen kan aanzienlijk variëren. Dit komt voornamelijk door ESF-subsidies die betrekking hebben op meerdere jaren en die in één bedrag worden uitgekeerd.
Looptijd	
Motivatie	Zolang de gemeente Enschede verantwoordelijk is als centrumgemeente voor regionaal arbeidsmarktbeleid, wordt gewerkt met deze reserve.

Datum, ingevuld door:	20-09-2024, Menno Oppedijk	
Naam Reserve	RESxxx Reserve Infrastructuur WSW	
Domein	Sociaal Domein (V&S)	
Budgetverantwoordelijke	Clustermanager Beschut	
Portefeuillehouder	Wethouder Kampman	
Raadsbesluit / -datum	Bij de raadsbehandeling van de Tweede Tussenrapportage 2024	
Type Reserve	Bestemmingsreserve met als functie egalisatie	
Functie reserve	Financieringsfunctie	
Doel: een omschrijving van het doel waarvoor de reserve is gevormd.	In de meicirculaire 2024 is eenmalig 880.000 euro ontvangen om tegemoet te komen bij uitdagingen rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. In de bestaande bekostiging worden sociaal ontwikkelbedrijven onvoldoende gecompenseerd voor vaste bedrijfsvoeringskosten die het gevolg zijn van de toenemende nieuwe doelgroep vanuit de Participatiewet. Planvorming over de besteding van deze middelen is in ontwikkeling. Begin 2025 verwachten we naar de raad te gaan met een strategische nota, waarbij ook bovenstaande wordt meegenomen.	
Minimale omvang		0
Motivatie	Reserve mag niet negatief zijn.	
Maximale omvang		880.000 euro
Motivatie	Bij de meicirculaire 2024 is door het rijk eenmalig 880.000 euro beschikbaar gesteld voor tegemoetkoming van de vaste bedrijfskosten van sociaal ontwikkelbedrijven.	
Dekking van de stortingen	Dekking vindt plaats vanuit de gemeentebegroting. Het bedrag is ontvangen van het rijk bij de meicirculaire 2024 en verwerkt in de gemeentebegroting.	
Omvang en wijze van stortingen en onttrekkingen (struct./incid.)	In 2025 wordt een strategische nota voorgelegd aan de raad, waarbij planvorming rondom de bestedingen (en onttrekkingen) en looptijd wordt uitgewerkt.	
Looptijd		
Motivatie	In 2025 wordt een strategische nota voorgelegd aan de raad, waarbij planvorming rondom de bestedingen (en onttrekkingen) en looptijd wordt uitgewerkt.	

Datum, ingevuld door:	22-08-2024, Menno Oppedijk	
Naam Reserve	RESxxx Reserve Onderwijstfonds	
Domein	Sociaal Domein (V&S)	
Budgetverantwoordelijke	Afdelingshoofd Toezicht & Handhaving	
Portefeuillehouder	Wethouder Vedder	
Raadsbesluit / -datum	Bij de raadsbehandeling van de Tweede Tussenrapportage 2024	
Type Reserve	Bestemmingsreserve met als functie egalisatie	
Functie reserve	Financieringsfunctie	
Doel: een omschrijving van het doel waarvoor de reserve is gevormd.	De gemeente Enschede ontvangt als centrumgemeente middelen (rijksmiddelen en subsidies) voor regionaal onderwijsbeleid. Deze middelen zijn niet alleen voor Enschede bedoeld, maar ook voor de regiogemeenten en andere partners in de regio. Onder de besteding van deze middelen liggen veelal meerjarige bestedingsplannen. Doel van deze reserve is om de middelen beschikbaar te houden voor Enschede en onze partners binnen het regionaal onderwijsbeleid.	
Minimale omvang		0
Motivatie	Reserve mag niet negatief zijn.	
Maximale omvang		onbeperkt
Motivatie	Naast middelen van het rijk, ontvangt de gemeente Enschede als centrumgemeente ook middelen in het kader van ESF (Europees Subsidie Fonds) voor regionaal onderwijsbeleid. Deze uitgekeerde ESF subsidie betreft vaak een uitbetaling die betrekking heeft op meerdere jaren (dus een groot bedrag), daarnaast kunnen de bedragen behoorlijk verschillen per ESF regeling. Het is vooraf niet in te schatten hoeveel middelen worden ontvangen.	
Dekking van de stortingen	Dekking vindt plaats vanuit Europese, landelijke en provinciale middelen voor de bekostiging van regionale taken.	
Omvang en wijze van stortingen en onttrekkingen (struct./incid.)	Vooraf worden stortingen en onttrekkingen opgenomen in de gemeentebegroting. Op het moment dat de gemeente Enschede in de rol van centrumgemeente middelen ontvangt voor regionaal onderwijsbeleid, worden deze middelen gestort in de reserve. Onttrekking vindt plaats bij de jaarrekening. Alle mutaties worden verantwoord via de exploitatie. De omvang van de stortingen kan aanzienlijk variëren. Dit komt voornamelijk door ESF-subsidies die betrekking hebben op meerdere jaren en die in één bedrag worden uitgekeerd.	
Looptijd		
Motivatie	Zolang de gemeente Enschede verantwoordelijk is als centrumgemeente voor regionaal onderwijsbeleid, wordt gewerkt met deze reserve.	